

ROZBIĆ SIĘ (14) *vb pf*

się (8), sie (6).

o jasne.

fut 3 sg rozbije się (5). ◇ *praet* 1 sg *m* -em się rozbił (1). ◇ 3 sg *m* rozbił się (6). *f* rozbiła się (1).
◇ [3 pl *subst* rozbiły się.] ◇ *part praet act* rozbiwszy się (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI (dwa z niżej notowanych przykładów) – XVIII w. s.v. *rozbić*.

Pośluc się, roztrzaskać się od uderzenia; concuti Vulg (14) : gdy wyćisnieł on gárniec/ rozbije sie/ á ony knothy proch zápalá *BielSpr* 74v; [Zruluşyła y zátrzęflá sie ziemiá/ fundamenty gor zátrzęflý y rozbiły sie *Leop1575 2.Reg* 22/8 (*Linde*)].

a. *Zranic się lub zginąć* (2) : ná ktorey [*skale*] ieleń nádbieżawfzy/ przykre y głębokie do śpádnienia mieyfce/ śpadł y rozbił się ná mále części *SkarŻyw* 508; [gdy tedy [*niedźwiedz*] przez gáłęzie przepadł/ trafił bokiem ná kámień/ y rozbił się do śmierci. *HistFort* D2v].

Przen (1) : Ná téy twárdéy opoce [*tj. wyrokach Kościoła*] rozbił sie Aryus [...] / Mánech/ Neftoryus. *KochZg* A4; [Kaz 69].

b. *Ulec katastrofie morskiej* (11) :

α. *O statku* (8) : A iegli mniefzłą część [*majátku*] do śzkuty włożyfz/ Choć się rozbije/ ty się nie zubożyfz *KlonFlis* Ev; [*BielKron1597* 636 (*Linde*)].

rozbić się o co (2): iż [*galera*] po wodzie ná doł płynęła/ y rozbiła się o brzeg gwałtownie idąc *StryjKron* 315. Cf *Fraza*.

Fraza: »okręt się rozbił« [*w tym: o co* (1)] [*szyk zmienny*] (6): ná którym to [*Morzu Atlantyńskim*] rozbił sie mu okręt wielki ze wżytką obroną. *BielKron* 448, 441; ále musi człowiek [...] nákoniec vthonąc gdy sie okręt o iáką rozbije fkałę. *GórnDworz* H6v; *RejPos* 316v; gdy sie okręt rozbije/ á kto sie defzczki włápi wierz mi iż ten tłumokow nie wiąże około siebie. *RejZwierc* 67; *WujNT* 501.

β. *O podróżującym statkiem* (3) :

Zwrot: »z okrętem się rozbić« = *nafragium facere Vulg* (2): Oćiec iey/ gdy iednego czáfu ná morzu iádąc z okrętem się rozbił/ y ná ieden wyfep wypłynął: od wilkow y bestyi pożárty iefł. *SkarŻyw* 152; *WujNT* 2. *Cor* 11/25.

Przen [*w czym*] (1) : ábo iefł Chryśtułowym/ ábo śzátáńfkim członkiem: [...] ábo wśiadł w pewny okręt/ w którym głębokie y burzliwe świátá tego y pokus ná nim/ morze przepłynie: ábo wśprochniáłą łódkę/ w ktorey się rozbiwfzy ná przepáść głębokości piekielney poydzie. *SkarJedn* 38.

Synonim: *roztrzasnąć się*.

Formacje współrdzenne cf *BIC SIĘ*.

Cf **ROZBICIE**

KW, (LWil)